

vence, a to déletrvajícím aklimatizace – tělo si zkrátka musí nějakou dobu vydržet ve vysoké nadmořské výšce zvykat na prostředí s nízkým obsahem kyslíku. Takový „trénink“ však na Havajských ostrovech bohužel není možný. Jiným způsobem nelze horské nemoci předejít, a to ani dokonalou fyzickou přípravou před výstupem.

Ke zdolání Mauna Loi v jednom dni je třeba ráno vyjet autem do sedla mezi Mauna Keou a Mauna Looou (2000 metrů nad mořem) a poté pokračovat odbočkou mezi nekonečnými lávovými poli dalších 30 km až k meteorologické stanici do výšky 3350 metrů. Přesun autem od pobřeží (nejvhodnějším východištěm je město Hilo) nám zabere nejméně 1,5 hodiny a neprohloupíme, když cestou alespoň na chvíli zastavíme na „aklimatizaci“ – šok z řídkého vzduchu bude snad alespoň o kousek menší. U meteorologické stanice, která neposkytuje žádné služby pro turisty, silnička končí a vzhůru musíme po svých. Od vrcholu nás dělí celkem asi 10 km pěší trasy po lávových proudech poměrně mírně, ale vytrvale vzhůru na okraj kráteru a poté na samý vrchol Mauna Loi. Zpátky se vrátíme stejnou cestou (celkem tedy ujedeme asi 20 km). K tomu, abychom zvládli bezpečně výstup na vrchol a návrat zpět ke stanici do setmění, potřebujeme vyrazit nejpозději v 9 hodin ráno.

Několik hodin na vrchol

Cestou se střídá láva typu pahoehoe (zvaná též provazová láva; tvoří hladký až sklovitý povrch utuhlých jazyků a je dobře schůdná) s lávou typu aa (kopečky ostré pórovité lávy, připomínající hlavičky kamenných květek, tvoří naopak v podstatě neprostupný terén), místy se jde po sopečném prachu. Po vegetaci nikde vidu ani slechu, žádná známka živočišné říše – kolem jen naprosté ticho a široký obzor zakončený hrozivým horizontem Mauna Kei v severním směru. V řídkém vzduchu pod Sluncem, jež v letním období

stojí v poledne v zenitu, brzy pocítíme nedostatek kyslíku: výškové metry přibývají pomalu, tělo si žádá zastávky každých pár desítek metrů. Od začátku treku je zvlášť důležité dodržovat pitný režim a podcenit nesmíme ani přísun kalorií, byť jedním z příznaků nedostatečného okysličování organismu bývá i nechutenství.

Trasa k okraji vrcholového kráteru představuje převýšení 700 metrů a podle fyzické kondice nám zabere několik hodin. V každém případě se držíme vyšlapané pěšiny, která je označena kamennými mužíky; v monotónně působícím terénu bez výrazných orientačních bodů bychom jinak snadno ztratili směr. Zmírněný sklon výstupu signalizuje blízkost kráteru, jehož okraj se nachází ve výšce čtyř kilometrů; před dosažením okraje kráteru jdem téměř po rovině. Ačkoli k vrcholu sopky zbývá zdánlivě zanedbatelných 150 výškových metrů, právě zde je třeba se

zodpovědně rozhodnout, zda nám fyzické síly opravdu stačí na dobytí nejvyšší kóty, vzdálené ještě asi 3 km mírně stoupající cesty. Cítíme-li akutní nedostatek kyslíku (hučení v hlavě, žaludeční nevolnost), raději se spokojíme s pohledem do gigantické prohlubně tvaru elipsy o rozměrech cca 3 x 5 km a obrátíme se zpět.

Sídlo bohů

Pokud se nám nepodaří vystoupit na samotný vrchol, kromě dobrého pocitu z „dokonání díla“ o mnoho nepřicházíme, neboť scénérie, která se

FOTO: ARCHIV

nabízí od okraje kráteru, se od vrcholového výhledu mnoho neliší. Tak jako tak jsme v království drsné přírody a i pragmatiké duše západního světa snad ucítí zde, vysoko nad mraky, kus pokory. Kolem nás není nic než nekonečné plochy utuhlé lávy, prostor je zcela bez života, nedoléhají sem žádné zvuky – civilizace je příliš daleko. Podobně jako chybějící kyslík berou dech i gigantické rozměry vrcholového kráteru Mauna Loi. Každý pohyb je tady mnohem namáhavější než v nízkých výškách a připomíná tak lidskou nicotnost. Ani protilehlý masiv Mauna Kei netvoří spojení se světem dole – ten leží až pod hustými oblaky u mořského pobřeží. Osamělí návštěvníci na vrcholu Mauna Loi tak mohou snad aspoň zčásti pochopit, proč původní obyvatelé Havajských ostrovů považovali mohutné vulkány za sídla svých bohů. Mauna Loa není sice v současnosti bezprostředně aktivní jako Kilauea, o neškodnosti však rozhodně mluvit nelze. V březnu 1984 se Mauna Loi několikrát ozvala sérií mohutných erupcí. Následné výlevy lávy vytvořily žhavou řeku, jež se zastavila pouhých 6 kilometrů nad pobřežním městem Hilo. ●

VÍT ŠTĚPÁNEK

autor je ředitelem
Kartografie Praha

RADY NA CESTU

K úspěšnému útoku na vrchol potřebujeme auto z půjčovny, kterých je ve všech přímořských střediscích ostrova dostatek. Auto nás doveze do východního bodu treku. Přesto, že závěrečných 30 km k meteorologické stanici vede po šotolinové silnici mezi lávovými poli, stačí nám obyčejný vůz s náhonem na dvě kola. Na túru jsou bezpodmínečně nutné dobré trekové boty (měkké boty se v ostré lávě rychle zničí), ve vrcholových partiích můžeme i v létě narazit na sníh a námrazu. S sebou si musíme vzít jídlo na celý den a zejména dostatek vody – budeme se pohybovat v bezútesně vyprahlém terénu a cestou není žádná možnost doplnit tekutiny. Navzdory tropickému slunci, které může vzbuzovat dojem tepelné pohody, přibalíme do batohu i svetr a větrovku – přece jen vystupujeme do značné nadmořské výšky. Tmavé protisluneční brýle jsou nutností. Na trasu se nikdy nevydávejme sami, budeme tam s největší pravděpodobností osamoceni a v případě problému bychom se pomoci sotva dovolali. Stejně jako jinde v horách i zde platí pravidlo včasného šťastného návratu, o nějakém bivaku na svahu hory raději ani neuvažujeme.